

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет історії політології та міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Дипломатична та консульська служба

(вибіркова дисципліна)

Освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»

(назва програми)

Спеціальність 291 «Міжнародні економічні відносини»

(вказати: код, назва)

Галузь знань

№ 29 Міжнародні відносини

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

Факультет історії, політології та міжнародних відносин

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Макар Віталій Юрійович, к.політ.н., доцент Кафедри міжнародних відносин

вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання

Профайл викладача:

[http://www.interrel.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[3082\]\[caf_pers_id\]=464&commands\[3082\]=item](http://www.interrel.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[3082][caf_pers_id]=464&commands[3082]=item)

Контактний тел. +380505230200

E-mail: v.makar@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2319>

Консультації

Очні консультації: згідно розкладу

Дистанційні консультації: по електронній пошті, Viber, Skype.

Навчальна дисципліна «Дипломатична та консульська служба» належить до обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини. Загальна кількість годин та кредитів: 90/3. Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2319>

1. Актуальність навчальної дисципліни.

В умовах становлення незалежної Української державності, громадянського суспільства та правової держави, її входження як рівноправного партнера до європейського та світового співтовариства, набуття глобального характеру тенденції щодо співробітництва держав та спілкування людей, надзвичайно зростає роль професійної дипломатичної та консульської служби й дипломатії в цілому. Важливим також виступає й вивчення студентами спеціальності «Міжнародні відносини» компонентів дисципліни, адже теоретична підготовка допоможе становленню та усвідомленню студентами розуміння важливості повноцінної реалізації зовнішньополітичних намірів України.

2. Мета.

Метою курсу «Дипломатична та консульська служба» є формування науково обґрунтованих уявлень про основні характеристики, особливості та організацію сучасної дипломатичної та консульської служби України та зарубіжних країн, розвиток знань і вмінь роботи в центральних державних органах у сфері реалізації зовнішньої політики України та навичок професійної дипломатичної діяльності в закордонних органах зовнішніх зносин держави. Також сюди належить ознайомлення з основами дипломатичного протоколу, церемоніалу та етикету, що дозволить зрозуміти правила та звичаї ділового спілкування із зарубіжними країнами.

Компетенції, яких набуде студент після опанування навчальної дисципліни:

- вміння аналізувати діяльність дипломатичної та консульської діяльності держави на основі дотримання положень «Віденської конвенції про дипломатичні зносини» від 1961 р., «Віденської конвенції про консульські зносини» від 1963 р. з урахуванням особливостей дипломатичного протоколу в різних державах;
- оцінювати дипломатичну і консульську службу держави з огляду на реалізацію зовнішньополітичних та зовнішньоекономічних намірів представлення інтересів;
- володіння знаннями щодо історичних аспектів становлення дипломатичної і консульської служби у провідних країнах сучасного світі та, зокрема, в країнах Західної Європи.

3. Завдання:

- окреслити історію становлення та розвитку сучасної дипломатичної служби;
- розглянути структуру дипломатичного і консульського представництва; охарактеризувати методи і засоби дипломатичної комунікації;
- висвітлити функції сучасних дипломатичних представництв та основні засоби їх здійснення;
- проаналізувати базові міжнародні нормативно-правові акти, що регламентують дипломатичну і консульську діяльність.

4. Пререквізити

Протягом попередніх навчальних семестрів студенти слухали наступні предмети: «Вступ до спеціальності Міжнародні відносини», «Міжнародні організації», «Політологія міжнародних відносин».

5. Результати навчання

В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:**

- категоріальний апарат і головні теоретичні засади функціонування дипломатичної та консульської служби;
- процес становлення, особливостей організації та функціонування дипломатичної служби України;
- механізм діяльності МЗС України, його центральних та іноземних підрозділів;
- структуру і кадровий склад дипломатичного представництва;
- структуру та основні види актів дипломатичного листування;
- міжнародну правову регламентацію визнання держав та встановлення дипломатичних відносин;
- техніку проведення дипломатичних переговорів;
- порядок встановлення консульських зносин і особливостей діяльності консульських установ;
- основних форм і засобів дипломатичного протоколу і церемоніалу.

вміти:

- аналізувати і порівнювати методи діяльності дипломатичних установ різних держав;
- здійснювати аналіз дипломатичної діяльності акторів міжнародних відносин у процесі багатосторонньої дипломатії;
- вміти працювати з дипломатичними документами, розуміти їхній характер, стиль оформлення та якість написання;
- оцінювати роботу консульських установ в рамках забезпечення прав своїх громадян на території дії консульської установи;
- вирізняти особливості дипломатичного протоколу як в Україні, так і в зарубіжних країнах.

6. Опис навчальної дисципліни

Дипломатична та консульська служба – вибіркова дисципліна.

90 годин 34 кредити

30 лекційних годин

30 семінарських годин

30 годин самостійної роботи

Форма підсумкового контролю – залік

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Дипломатична та консульська служба»													
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	3	6	3	90	2	30		30			30		залік
Заочна													

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	усього	денна форма					заочна форма						
		у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Дипломатія та дипломатична служба												
Тема 1. Зміст поняття дипломатії та дипломатичної служби.	4	2				2							
Тема 2. Державні органи зовнішніх зносин. Структура і функції дипломатичної служби України.	4	2				2							
Тема 3. Основні історичні етапи української дипломатії.	4		2			2							
Тема 4. Здійснення дипломатичних зносин.	4		2			2							

Тема 5. Міжнародно-правове регулювання виникнення, зміни та припинення дипломатичних зносин.	4		2			2							
Тема 6. Діяльність дипломатичного представництва.	4	2				2							
Тема 7. Дипломатичний корпус. Дуаен дипломатичного корпусу.	4	2				2							
Тема 8. Функції дипломатичних представництв і засоби їх здійснення..	4		2			2							
Тема 9. Дипломатичні привілеї та імунітети.	8	4	2			2							
Тема 10. Старшинство в дипломатичному корпусі.	4	2				2							
Тема 11. Встановлення та здійснення консульських зносин. Види консульських установ.	6	2	2			2							
Разом за ЗМ1	50	16	12			22							
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Здійснення дипломатичних і консульських зносин												
Тема 1. Дипломатичні візити і бесіди. Дипломатичні прийняття.	5	2	2			1							
Тема 2. Протокольне забезпечення візитів на вищому рівні.	5	2	2			1							
Тема 3. Дипломатичне листування.	5	2	2			1							
Тема 4. Дотримання норм дипломатичного етикету як складової іміджу сучасного дипломата.	4	1	2			1							

Тема 5. Дотримання норм дипломатичного протоколу в діяльності міжнародних організацій.	6	2	2			2						
Тема 6. Спеціальні місії як форма дипломатії.	8	2	4			2						
Тема 7. Особливості дипломатичного протоколу в зарубіжних країнах.	9	3	4			2						
Разом за ЗМ 2	40	14	18			8						
Усього годин	120	30	30			30						

6.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Основні етапи становлення та розвитку дипломатії.
2	Основні риси дипломатії між двома світовими війнами.
3	Розвиток української дипломатії.
4	Кодифікація дипломатичного права.
5	Органи зовнішніх зносин держави та їх система.
6	Процес відкриття дипломатичного представництва.
7	Дипломатичне представництво, його структура.
8	Види дипломатичних представництв. Основні класи глав представництв.
9	Призначення глави дипломатичного представництва. Агреман.
10	Початок вступу глави дипломатичного представництва на посаду. Вірчі грамоти.
11	Персонал дипломатичного представництва.
12	Дипломатичні класи. Дипломатичні ранги.
13	Дипломатичний корпус та його функції.
14	Дуаен дипломатичного корпусу. Правовий статус дуаєна.
15	Основні дипломатичні функції.
16	Підстави припинення дипломатичних відносин.
17	Класифікація дипломатичних привілеїв та імунітетів.
18	Привілеї та імунітети дипломатичного персоналу.
19	Недоторканість приміщень: поняття, зміст, межі застосування.
20	Становлення і розвиток консульської служби і консульського права.
21	Особливості статусу консульських установ.
22	Встановлення консульських відносин і заснування консульств.
23	Консульський округ. Екзекватура.

24	Структура консульських установ.
25	Функції консульських установ і засоби їх здійснення.
26	Правовий статус почесних консулів.
27	Поняття та особливості дипломатичного права міжнародних організацій.
28	Засади створення спеціальних дипломатичних місій.
29	Основні види сучасного дипломатичного листування.
30	Торговельні представництва в сучасній дипломатичній практиці.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

У процесі вивчення дисципліни «Дипломатична та консульська служба» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне опитування на семінарських заняттях;
- підсумкові письмові роботи по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання індивідуальних завдань (в залежності від потреби);
- екзамен.

Формою підсумкового контролю є залік

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Для екзамену

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів (екзамен)		Сумарна к-ть балів						
Змістовий модуль 1											Змістовий модуль 2							40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
2	2	2	2	1	2	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	2	1		

Контрольна до модуля №1 – 15 балів

Контрольна до модуля №2 – 15 балів

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Балабанов К., Трофименко М. Дипломатична та консульська служба, Донецьк, 2013.
2. Гуменюк Б. Основи дипломатичної та консульської служби, Київ, 1998.
3. Гуменюк Б. І, Щерба О. В., Сучасна дипломатична служба: Навчальний посібник, Київ, 2001.
4. Кулик О., Сардачук П. Елементи дипломатичного протоколу та дипломатичної практики в історії України, Львів, 2000.
5. Репецький В. Дипломатичне і консульське право, Львів, 2002.
6. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет, Київ, 2005.

8.2. Допоміжна

1. Блажей В. Правові засади організації дипломатичної служби України, Науковий вісник дипломатичної академії України, Київ, 1998, Вип. 1, С. 178-185.
2. Галушко В. Діловий протокол та ведення переговорів. Навчальний посібник, Вінниця, 2002.
3. Гуменюк Б. Дипломатична консульська служба: правове регулювання, Київ, 2007.
4. Дипломатія сучасної України, Київ, 1997.
5. Гуменюк Б.І. Болонський процес і фах дипломата, Зовнішні справи, № 12, 2009, [Електронний ресурс], Режим доступу : www.uaforeignaffairs.com

6. Український дипломатичний словник, ред. М.Мальський, Ю.Мороз, Київ, Знання, 2014, 814 с.
7. Ю. Макар. Українській Дипломатії 100 років. Історико-політичні проблеми сучасного світу, Збірник наукових статей, Чернівці, Чернівецький національний університет, 2017, Т. 35-36, С.77-94.
8. Українська дипломатична енциклопедія. У 2-х томах, Київ, 2004.